

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 169/2025-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Zuzana Kamenská, advokátska kancelária s.r.o., Námestie SNP 478/19, Bratislava, a maloletého sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/169/2024-231 z 3. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/169/2024-231 z 3. decembra 2024 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo maloletého sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa.
2. Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/169/2024-231 z 3. decembra 2024 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.
3. Maloletému sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie **500 eur**, ktoré **j e** Krajský súd v Trnave **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Trnave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľov

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. februára 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s právom maloletého sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa uznesením krajského súdu č. k. 11CoP/169/2024-231 z 3. decembra 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhujú, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Domáhajú sa priznania finančného zadosťučinenia 3 000 eur a náhrady trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené a maloletý žije v spoločnej domácnosti so sťažovateľkou (matkou) v [REDACTED]. Otec žije v [REDACTED].
3. Otec maloletého podal 8. augusta 2024 na Mestskom súde Bratislava II návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal úpravu styku s maloletým synom tvrdiac, že približne od začiatku apríla 2024 nie je so synom v žiadnom kontakte, syn nedvíha telefón, nereaguje na SMS správy.
4. Mestský súd uznesením č. k. 40P/102/2024-52 z 12. septembra 2024 zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa otec domáhal oprávnenia prevziať maloletého syna 25. augusta 2024 o 10.00 h a stráviť s ním čas do nedele 31. augusta 2024 do 19.00 h a oprávnenia stretávať sa s maloletým synom každý párny týždeň v mesiaci počnúc septembrom 2024 v piatok od 17.00 h do nedele do 19.00 h nepretržite s tým, že maloletého prevezme v mieste bydliska matky a po ukončení styku ho v mieste bydliska matky odovzdá.
5. Proti uzneseniu mestského súdu otec maloletého podal odvolanie, ktorým navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a upraviť jeho styk s maloletým v rozsahu každého párneho týždňa v mesiaci od piatka od 17.00 h do nedele do 19.00 h nepretržite.
6. Dňa 5. novembra 2024 bolo sťažovateľke doručené odvolanie otca s prílohami s tým, že sťažovateľka má právo sa vyjadriť k podanému návrhu a odvolaniu v lehote 10 dní od doručenia. Sťažovateľka sa vyjadrila podaním zo 6. novembra 2024.
7. Krajský súd napadnutým uznesením zmenil prvoinštančné uznesenie tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým synom každý párny týždeň v mesiaci v sobotu od 9.00 h do 18.00 h a v nedeľu od 9.00 h do 18.00 h s tým, že otec si maloletého v určenom čase prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku je povinný maloletého matke v mieste jej bydliska odovzdať. Matku zaviazal povinnosťou maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi ho v určenom čase odovzdať.
8. Napadnuté uznesenie krajského súdu sťažovatelia považujú za arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, svojvoľné a v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloletého, teda rozhodnutie vydané pri extrémnom porušení práva na spravodlivé konanie.

9. Za závažné pochybenie krajského súdu sťažovateľa považujú to, že nezohľadnil zdravotný stav maloletého a názor maloletého zistený znalcami z odboru súdnej psychiatrie pri jeho znaleckom vyšetrení. Namietajú, že krajský súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia nezaoberal skúmaním toho, čo je najlepším záujmom maloletého dieťaťa a len veľmi všeobecne a akademicky uviedol práva rodičov a maloletých detí s tým, že záujem maloletých detí je prvoradý a je ho potrebné chápať čo najextenzívnejšie.

10. Sťažovatelia argumentujú, že odvolací súd vyjadrenie sťažovateľky k odvolaniu otca a pripojené dôkazy úplne opomenul, žiadnym spôsobom ich nehodnotil a k obsahu vyjadrenia sťažovateľky nezaujal žiadne stanovisko. V napadnutom uznesení krajského súdu nie je ani zmienka o vyjadrení matky a listinných dôkazoch, ktoré spolu s ním krajskému súdu doručila 6. novembra 2024.

11. Podľa názoru sťažovateľov sa krajský súd opomenul vysporiadať so zákonnými predpokladmi nariadenia neodkladného opatrenia. Neodôvodnil potrebu bezodkladne upraviť pomery účastníkov, ktorej nedostatok konštatoval súd prvej inštancie. Bezodkladnosť zahŕňa prvok naliehavosti a nevyhnutnosti, ktorý z odôvodnenia napadnutého uznesenia explicitne nevyplýva.

12. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 169/2025-15 z 26. marca 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie v celom rozsahu, maloletému sťažovateľovi ustanovil v tomto konaní kolízneho opatrovníka a rozhodol, že uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom.

II.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľov

II.1. Vyjadrenie krajského súdu:

13. Krajský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo všeobecnosti vyplýva, že ide o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok (prípadne právo), ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou neodkladného opatrenia, nemusí byť nepochybne preukázaný, musí byť však osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie základných skutočností, z ktorých možno vyvodit' nutnosť dočasnej úpravy pomerov.

14. Krajský súd s poukazom na odôvodnenie napadnutého uznesenia uzavrel, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo právne, ako aj vecne odôvodnené, pričom z neho vyplýva, v čom videl odvolací súd potrebu bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Námietku sťažovateľov o arbitrárnosti, svojvoľnosti, extrémnom porušení ich práva na spravodlivý proces preto nepovažuje za dôvodnú.

II.2. Replika sťažovateľov:

15. Sťažovatelia po zopakovaní časti argumentácie uplatnenej už v ústavnej sťažnosti v replike poukázali na to, že súdy sú za každých okolností povinné svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, a to v súlade so zákonom a súdnou praxou a aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia

musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

16. Sťažovatelia argumentujú, že ak všeobecný súd ponechá bez povšimnutia niektorú z kľúčových otázok prípadu alebo sa ako odvolací súd bez riadneho zdôvodnenia odkloní od právnych či skutkových záverov súdu prvej inštancie, jeho postup vykazuje známky arbitrárnosti a svojvôle.

17. Sťažovatelia zastávajú názor, že pokiaľ krajský súd z vážnych okolností súvisiacich so zdravotným stavom dieťaťa a názorom maloletého vo vzťahu ku kontaktom s otcom, ktoré sú podrobne vyjadrené a popísané v znaleckom posudku a lekárskejších správach, neurobil zásadné kritérium pri hľadaní najlepšieho záujmu maloletého, ale tieto úplne odignoroval, zaťažil svoje rozhodnutie vadou ústavného rozmeru, pretože takýmto postupom porušil právo maloletého zohľadniť jeho najlepší záujem vo veci, ktorá sa ho týka, zaručené čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) a právo maloletého nebyť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do svojho súkromného života, rodiny, domova zaručené v čl. 16 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.

18. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu sťažovatelia považujú za arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, svojvoľné a v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, teda rozhodnutie vydané pri extrémnom porušení práva na spravodlivé konanie.

19. Kolízny opatrovník maloletého sťažovateľa a zúčastnená osoba, ktorou je otec maloletého, nevyužili právo vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

20. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08), a preto ich namietané porušenie možno preskúmavať spoločne.

21. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné

a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

22. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

23. Z hľadiska sťažovateľmi uplatnenej argumentácie ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o vydaní neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

24. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musí mať rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

25. Podľa názoru sťažovateľov je napadnuté uznesenie arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, svojvoľné a v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, v dôsledku čoho došlo k porušeniu ich označených základných práv podľa ústavy a listiny, ako i práv podľa dohovoru v spojení s označeným právom maloletého podľa Dohovoru o právach dieťaťa.

26. Ústavný súd už judikoval (I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08), že všeobecný súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Pokiaľ všeobecný súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 265/05). Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 623/2017) ďalej vyplýva, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky

právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

27. Podľa jedného zo základných princípov mimosporového procesu (čl. 4 Civilného mimosporového poriadku), ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho „najlepšom záujme“. Inými slovami, objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa“, čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť a tomuto právu zodpovedajúcemu základnému právu obidvoch rodičov na výchovu a starostlivosť o svoje dieťa. Obsah týchto práv je homogenizovaný nielen v práve, ale súčasne aj v povinnosti na sústavnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa [§ 28 ods. 1 písm. a) zákona o rodine]. Súd musí záujem maloletého dieťaťa vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu.

28. Ústavný súd podrobil napadnuté uznesenie krajského súdu prieskumu a zistil, že dôvodom zmeny prvoinštančného rozhodnutia bol záver odvolacieho súdu, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bol upravený styk otca s maloletým, keďže *„z obsahu spisu vyplynulo, že posledný styk otca s dieťaťom sa uskutočnil vo februára 2024 a od apríla 2024 otec nie je so synom v žiadnom kontakte. Z obsahu spisového materiálu nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by mali otca vylučovať v spolupodieľaní sa na výchove a starostlivosti o syna, čo môže realizovať len pri realizácii jeho styku s maloletým...“*. Odvolací súd poukázal na to, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Čo sa týka úpravy rozsahu styku otca s maloletým, zohľadnil, že ide o nevyhnutnú úpravu neodkladným opatrením, a s prihliadnutím na vyjadrenie maloletého, niekoľkomesačné prerušenie kontaktu a vzdialenosť bydlísk rodičov upravil styk v rozsahu každého druhého víkendu zatiaľ bez prespania. Uvedená úprava napomôže podľa názoru krajského súdu k obnoveniu a následnému rozvíjaniu vzťahových väzieb otca a syna.

29. V okolnostiach posudzovanej veci krajský súd jednoducho konštatoval, že z obsahu spisového materiálu nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by mali otca vylučovať v spolupodieľaní sa na výchove a starostlivosti o syna, čo môže realizovať len pri realizácii jeho styku s maloletým, a všeobecne poukázal na *„špecifickosť spoločenských vzťahov, ktoré sú predmetom konania“* a uviedol, že *„ide o veľmi citlivé vzťahy medzi rodičmi a maloletým dieťaťom“*.

30. Ústavný súd konštatuje, že vyhodnotenie a zdôvodnenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa (bod 27 odôvodnenia nálezu) v posudzovanom prípade v odôvodnení napadnutého uznesenia úplne absentuje. Krajský súd na argumentáciu matky uvedenú vo vyjadrení k odvolaniu otca neprihliadol, nezaujal k nej žiadne stanovisko a úplne ju opomenul, čo vedie k záveru o svojoľnosti napadnutého uznesenia.

31. Ústavný súd uvádza, že riadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. Civilného sporového poriadku súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie, resp. zrušenie neodkladného opatrenia nevykonáva, avšak pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené. Všeobecný súd je povinný uviesť v odôvodnení rozhodnutia, ktoré skutočnosti posudzoval a dôvody, pre ktoré považuje určitú skutočnosť za osvedčenú či neosvedčenú. Túto povinnosť si krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia

náležite nespĺnil, keďže z neho jasne a zrozumiteľne nevyplýva, z ktorých osvedčených skutočností pri rozhodovaní vychádzal.

32. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je zrejmé, na základe akých úvah dospel k záveru o osvedčení potreby bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Krajský súd neodôvodnil konkrétnymi skutočnosťami, ako posudzoval najlepší záujem maloletého dieťaťa, nereagoval na námietky matky uplatnené v odvolaní a len vo veľmi všeobecnej rovine bez zohľadnenia konkrétnych okolností posudzovanej veci rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia.

33. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je svojvoľné, nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené.

34. Podľa názoru ústavného súdu došlo napadnutým uznesením krajského súdu k zásadnému excesu, ktorý odôvodňuje záver o jeho ústavnej neakceptovateľnosti a neudržateľnosti, a to aj napriek zdržanlivosti, ktorú ústavný súd štandardne uplatňuje pri ústavnom prieskume súdnych rozhodnutí o neodkladných opatreniach. V dôsledku už uvedených nedostatkov poskytnutej súdnej ochrany zo strany krajského súdu, ktorá nezodpovedá právu sťažovateľov na riadne odôvodnenie rozhodnutia v ich právnej veci (ako významnej súčasť práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces), ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1 tohto rozhodnutia).

35. V teórii medzinárodného práva sa ustálil právny názor, v zmysle ktorého Dohovor o právach dieťaťa obsahuje vo svojom texte dve skupiny právnych noriem. Prvú skupinu tvoria právne normy priamo vykonateľné a druhú skupinu tvoria právne normy, ktoré nie sú priamo aplikovateľné a majú charakter všeobecných zásad (porov. Andrews, A. B. -Kaufman, N. H. eds. *Implementing the U.N. Convention on the Rights of the Child. A Standard of Living Adequate for Development*. Westport : Praeger Publishers, 1999, s. 171). Zjednodušene možno formulovať východisko, v zmysle ktorého právne normy obsiahnuté v medzinárodnej zmluve sú priamo vykonateľné, ak zaručujú práva a slobody priamo ich adresátom bez potreby ďalšej transpozície alebo inkorporácie do právneho poriadku zmluvného štátu ďalším normatívnym právnym aktom. Právne normy obsiahnuté v medzinárodnej zmluve nie sú priamo vykonateľné vtedy, ak priamo alebo implicitne vyžadujú od zmluvného štátu prijatie ďalšej právnej úpravy na úrovni vnútroštátnej legislatívy.

36. Dohovor o právach dieťaťa neobsahuje explicitné ustanovenie, ktoré by dávalo odpoveď na otázku, ktoré články sú priamo vykonateľné a ktoré nie, a preto kritériom na ich odlíšenie je povaha, účel, rozsah konkrétneho článku, ako aj textácia článku, ktorá musí byť dostatočne jasná, aby príslušný orgán aplikácie práva bol schopný interpretovať a definovať jeho účinky, t. j. rozhodnúť o priamej vykonateľnosti alebo nevykonateľnosti konkrétneho článku (porov. napr. Detrick, Sh. *A Commentary on the United Nations Convention on the Rights of the Child*. Hague : Kluwer Law International, 1999, s. 28). Dohovor o právach dieťaťa je však potrebné interpretovať vo vzájomnej súvislosti všetkých jeho článkov a vychádzať z účelu Dohovoru o právach dieťaťa (snaha o uznanie, ochranu a posilnenie práv detí), a pokiaľ niektoré z článkov jednoznačne obsahujú priamo aplikovateľné subjektívne právo, je potrebné v záujme ochrany slobôd a práv dieťaťa poskytnúť konkrétnemu právu dieťaťa ochranu v príslušnom konaní, v ktorom sa jeho ochrany dotknutý subjekt domáha (m. m. II. ÚS 596/2014).

37. K priamo vykonateľným právnym normám Dohovoru o právach dieťaťa možno zaradiť aj čl. 16 ods. 1 a 2, preto v nadväznosti na už uvedené ústavný súd, vychádzajúc zo skutočnosti, že už vyslovil, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zohľadňujúc intenzitu porušenia označených práv, dospel k názoru, že v priamej príčinnej súvislosti s porušením týchto práv došlo k svojvoľnému zásahu do rodinného a súkromného života maloletého sťažovateľa. Preto vyslovil aj porušenie práva podľa čl. 16 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa (výrok 1 tohto nálezu).

IV.

Príkaz konať vo veci a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

38. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

39. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s právom maloletého sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým uznesením krajského súdu, bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

40. Pri rozhodovaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia bude povinnosťou krajského súdu predovšetkým aplikovať relevantnú právnu úpravu ústavne konformným spôsobom a následne jasne a zrozumiteľne odôvodniť právne závery, ku ktorým dospel a na ktorých založil svoje rozhodnutie.

41. V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Krajský súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd poznamenáva, že tento nález nevytvára žiadnu prekážku pre prípadnú novú dočasnú úpravu pomerov.

42. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadajú priznať finančné zadosťučinenie 3 000 eur z dôvodu, že maloletý je v dôsledku rozhodnutia krajského súdu uvedený do stresových situácií a nepokojného stavu z obavy zo stretnutia s otcom, zosilnili u neho tiky a opätovne je vystavovaný spomienkam na psychotraumatizujúce udalosti spojené s otcom. Krajský súd napadnutým uznesením podľa ich názoru zasiahol do zaužívaného režimu a súkromného života maloletého dieťaťa.

43. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

44. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať maloletému sťažovateľovi finančné zadosťučinenie. Pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy všetky okolnosti danej veci, predovšetkým predmet konania, skutočnosť, že ide o dočasnú úpravu práv a povinností k maloletému, ako aj intenzitu zásahu do označených práv maloletého. Po zohľadnení týchto okolností, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval za primerané priznať maloletému sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 500 eur podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku nálezu).

45. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

V.

Trovy konania

46. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním právnu zástupkyňou.

47. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti predstavuje odmena (§ 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov) sumu 371 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom dvakrát po 14,84 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 771,68 eur (bod 4 výroku nálezu).

48. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu